СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның 1 июленнән бирле чыга | №113 (7442) | 22 сентябрь, 1992 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

Уңыш адреслары буйлап

Мичурин исемендәге колхоз: саннар, фактлар

Сөрү җире— 2633 гектар.
Бөртекле культуралар—900 гектар.
Азык культуралары —1229 гектар.
Шикәр чөгендере—240 гектар.
Чиста пар җире—250 гектар.
Колхозда һәр гектардан 45,2 центнер уңыш үстерелде.
Уҗым культураларыннан —51,8 центнер.
Борчактан—48,1 центнер.
Солыдан—48,2 центнер.
Уҗым бодаеннан—39,3 центнер.
Викадан—48,1 центнер.
Моннан тыш, кукурузның һәр гектары 346, азык катнашмалары—298 центнер уңыш бирделәр.
Шуның нәтиҗәсе буларак, җәмәгать маллары өчен 4980 тонна сенаж, 6500 тонна силос, 500 тонна печән әзерләнде. Бу—бер шартлы терлеккә 25,4 центнер азык берәмлеге.

Мичурин исемендәге колхоз механизаторы Геннадий Сафронович Левaков хуҗалыкның кырчылыкта ирешкән уңышларында үзенең байтак өлеше бар дип саный ала. 30 ел шушы хуҗалыкта эшләде ул, күбесенчә техника белән эш итте. Соңгы елларда куәтле К-701 тракторы белән идарә итә. Җир сөрүдә, җәмәгать маллары өчен азык әзерләүдә ул һәрчак төп эшче көчләрдән санала. Быел да җәй сенаж массасын тыгызлауда, аннан туңга сөрүдә эшләде. Сыйфат, темп—аның төп кыйбласы, карусыз һәм фидакарь хезмәте исә аны дәрәҗәле һәм абруйлы итте.

РӘСЕМДӘ: Мичурин исемендәге колхоз механизаторы Г. С. Левaков.

(Мичурин исемендәге колхоз уңышлары турында язманы газетаның 3 нче битеннән укыгыз).

Совет төзелде

Администрация башлыгының «Районда исемле приватизацион вкладлар механизмын гамәлгә кертергә әзерләү буенча кичектергесез чаралар турында» карары нигезендә, бу җәһәттән махсус координацион совет оештырылды. Аны администрация башлыгы урынбасары, коммуналь мөлкәт белән идарә итү комитеты рәисе Р. Р. Йосыпов җитәкли, урынбасары—саклык банкының Норлат-Октябрь бүлеге управляющие В.Ф. Гайсин. Комитет составына саклык банкының Норлат-Октябрь бүлеге управляющие урынбасары Ә.У. Абдуллин, Норлат-Октябрь расчет-касса үзәге начальнигы А. К. Сафиуллина, район финанс бүлеге мөдире Р. Г. Билалов, район юридик консультация начальнигы Г.Н.Голубева, экономика сферасында җинаятьчелеккә каршы көрәшү бүлеге начальнигы И. Я. Гайнанов, коммуналь мөлкәт белән идарә итү комитеты бухгалтеры М. П. Бульбова керәләр.

18 сентябрьдә координацион совет үзенең беренче утырышын үткәрде, анда халык депутатларының шәһәр һәм авыл Советлары рәисләре, хокук саклау, коммуналь, сәүдә һәм башка органнар службалары катнашты.

Р. Р. Йосыпов аларны Татар республикасының милек, приватизация, исемле приватизация счетлары турында законнар белән таныштырды, күпсанлы сорауларга җаваплар бирде. В. Ф. Гайсин, исемле приватизация счетлары ачу механизмын аңлатып, аның чыгышын тулыландырды.

Хосусыйлаштыруга хәзерлек бара

Мәгълүм булганча, күптән түгел район газетасында «1992 елга һәм 1995 елга кадәрге чорга Татарстан Республикасының дәүләт һәм коммуналь милкен хосусыйлаштыруның дәүләт программасы» бәян ителде. Бу программаның төп бурычы хезмәт ияләренең милектән һәм идарә итүдән читләшүен бетерүдән, милекнең күп төрлелегенә күчүдән һәм шуның нәтиҗәсендә җитештерүчәнлекне күтәрүдән, халыкның тормыш хәлен яхшыртудан гыйбарәт. Районда милекне хосусыйлаштыру буенча эшләрне коммуналь милек белән идарә итү комитеты башкарачак. Газета корреспонденты комитет рәисе, район администрациясе башлыгы урынбасары Р. Р. ЙОСЫПОВка бүгенге көндә бу юнәлештә алып барыла торган чараларга кагылышлы сораулар белән мөрәҗәгать итте.

Безнең интервью

КОРР. Рифкать Рәисович, газетада сезнең комитет эшчәнлегенә кагылышлы интервью басылган иде. Анда комитетның оешуы, бурычлары хакында сүз алып барылды. Иң элек газета укучыларга коммуналь милеккәниләр керүен исләренә төшереп узу зыян булмастыр.

Р. Р. Й. Әйе, бу очракта коммуналь милек без гадәттә күзаллаган мөлкәттән күп артык нәрсәләрне эченә ала. Анда Советлар карамагындагы торак һәм торак булмаган фонд, шул исәптән башка юридик затлар балансына бирелгән объектлар, торак-эксплуатация предприятиеләре, шәһәрнең инженерлык төзелеше объектлары, шәһәр пассажир автотранспорты, сәүдә, көнкүреш хезмәте, сәламәтлек саклау, спорт, мәдәният учреждениеләре биналары, авылга хезмәт күрсәтүче шәһәр предприятиеләре, оешмалары h.б. мөлкәте керә.

КОРР. Дәүләт милкендә нинди предприятиеләр кала?

Р. Р. Й. Корал, ювилер әйберләре сату кибетләре, мәктәпләрдәге җәмәгать туклануы челтәре, Татарстанның милли банкы, дәүләт хакимияте һәм хокук саклау органнары объетлары, магистраль торба үткәргечләр һәм башкалар дәүләт милке булып кала.

КОРР. Инде сезнең комитет эшчәнлегенә килик. Оешканнан соң ике айда ниләр белән шөгыльләндегез?

Р. Р. Й. Хосусыйлаштыруның формалары төрле. Бериш предприятиеләрне хезмәт коллективы сатып алырга мөмкин. Икенчеләрен акционерлык җәмгыятьләре ширкәтләре итеп үзгәртү күздә тотыла. Моннан тыш, бериш милекне конкурслар, аукционнар оештырып сатарга да мөмкин.

Бүгенге көндә төп эшчәнлегебез шуңа хәзерлек алып барудан гыйбарәт. Предприятиеләр һәм оешмалардан хосусыйлаштыруның нинди формаларын сайлаулары турында тәкъдимнәр җыябыз. Дөресен әйтергә кирәк, бу эш акрын бара.

(Ахыры 2 нче биттә).

? СОРАГЫЗ — җавап бирәбез

«Кадерле редакция! Чөгендер алуда эшләүче механизатор һәм чөгендерчеләргә түләү тәртибе турында җентекләп аңлатсагыз иде.

Р. ИВАНОВА,
Мичурин исемендәге колхоз».

Түләү тәртибе шундый

Без бу сорауны район авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсенең хезмәткә түләү буенча экономисты Р. Сатдаровага юлладык. Ул безгә түбәндәгеләрне аңлатты.

Шикәр чөгендере алуда катнашучы механизаторлар һәм колхозчы апайларны чималны үз вакытында сыйфатлы итеп тапшыруда кызыксындыру максатыннан, җыелган уңышка аккордлы түләү каралган. Хезмәткә төп күтәренке һәм өстәмә түләүләрдән тыш, куллану фонды исәбеннән өстәмә премияләр дә күздә тотыла. Инде төгәлрәк килсәк, бәяләр түбәндәгечә:

Чөгендер алуда катнашучы механизаторлардан яфрак урдыру комбайннары, доочистительләр, чөгендер алу комбайны өчен смена нормасы 5,8 гектар билгеләнә. Уракта күтәренке түләү, өстәмә түләү, сыйфат өчен куллану фондыннан премия бәяләрен өстәгәндә, яфрак урдыру комбайнында һәм доочистительләрдә эшләүче механизаторларга көнгә 798 сум 40 тиен, чөгендер алу комбайнында эшләүчегә 962 сум акча түләнә.

Чөгендер алуда эшләүче колхозчы апайларга, чистарту өчен хакны 50 процентка арттырган шартларда түләү түбәндәгечә:

1. Доочиститель белән эшләүче комбайн артыннан чистартканда көнлек норма—25 центнер, һәр центнерга түләү 5 сум 76 тиен.

2. Доочистительсез эшләүче комбайн артыннан чистартучыларга көнлек норма 12 центнер, һәр центнер өчен түләү 12 сум.

3. Комбайн артыннан җыю:

—югалтулар 15 процент булганда 1 гектарга түләү 133,50 сум.

—25 процентка кадәр булганда түләү 178 сум.

—30 процентка кадәр булганда түләү 213 сум.

Моннан тыш, колхозчыларга уңыштан чыгып өстәмә түләү дә карала. Синдряков исем., Ульянов исем, «Правда», «Восход», Мичурин исем., «Россия», Хафизов исем., «Путь к коммунизму», Муса Җәлил исем., «Родина», «Игенче», «Большевик», «40 лет Победы», «Чишмә», «Таң», «Үрнәк», «Москва», «Чирмешән», Кузнецов исем., «Заря», «Кондырча», «Ленинский путь», «Первое мая» колхозлары, «Рассвет», «Төрнәс», «Сәлчә» совхозы һәм хуҗалыкара берләшмә өчен ул түбәндәгечә:

—уңыш гектарыннан 150 центнер булганда, һәр центнерга 3,50 сум.

—151 центнердан 200 центнерга кадәр— 5 сум;

—201 центнердан 250 центнерга кадәр—6 сум;

—250 центнердан югары—7 сум.

«Заветы Ильича», «Знамя Октября», «Алга», «Комбайн», XXI партсъезд исем., «Татарстан», «Лесная Поляна» колхозлары, «Мамык» совхозы өчен:

—100 центнерга кадәр—3,50 сум;

—101 центнердан 150 центнерга кадәр—5 сум;

—151 центнердан 200 центнерга кадәр—6,50 сум;

—201 центнердан югары—8 сум.

Шуннан чыгып, чөгендерче апайлар 1 центнер продуктны чистарткан өчен премияләр, өстәмә түләүләрне кертеп, доочиститель белән эшләүдән чыгып, 13—18 сумга кадәр акча алалар.

Хосусыйлаштыруга хәзерлек бара

КОРР. Моның сәбәпләрен нәрсәдә күрәсез?

Р. Р. Й. Беренчедән, хезмәт ияләре бу мәсьәләдә житәрлек хәбәрдар түгел. Икенчедән, безнең халык бер нәрсәгә күнеккән: җитәкчеләр хәл итәр әле, янәсе. Соңгысы хезмәт кешесенең дистәләрчә еллар буена милекне бүлү, идарә итүдән читләштерелгән булуыннан да килә.

Бу уңайдан шуны әйтү мөһим: хосусыйлаштыру һәр коллективка диярлек киләчәк. Шуңа күрә аның тәртибе, шартлары, формалары белән һәркемнең яхшы таныш булуы кирәк. Татарстанда телевизордан бу хакта һәр чәршәмбе кич, радиодан пәнҗешәмбе көннәрендә төштән соң махсус тапшырулар алып барыла.

Хәбәрдарлыкның зарурилыгына түбәндәге дә сәбәпче. Кайбер предприятиеләр җитәкчеләре, югары инстанцияләр күрсәтмәсе нигезендә район администрациясенә, безнең комитетка хәбәр итеп тормыйча гына коллектив җыелышлары уздыралар һәм трест, берләшмәләр составындагы ассоциация, акционерлык җәмгыятьләре составына керүләре турында карарлар кабул итәләр. Әмма бүгенге көнгә дәүләт һәм коммуналь милекләргә чикләү уздырылмаган әле. Шуңа күрә мәсьәләгә ачыклык керткәнче предприятиеләргә һәм оешмаларга тукталып тору урынлы.

КОРР. Рифкать Рәисович, хосусыйлаштырудан җыелган керем кая китә?

Р. Р. Й. Коммуналь милекне сатудан тупланган керемнең 70 проценты район, 30 проценты республика бюджетына күчерелә. Дәүләт милкеннән исә нәкъ киресенчә 30 һәм 70 процент нисбәтендә бюджетка акча туплана.

1992 елда барлык дәрәҗәдә хосусыйлаштырудан тупланган керемнең 90 проценты тиешле бюджетларның керемнә күчерелә, 10 процент средство хосусыйлаштыру фондына туплана. Соңгысы районда хуҗалык итүнең яңа формаларына ярдәм итүгә һәм башка максатларга тотыла.

КОРР. Милекне сатып алу өчен халыкта акча җитәр дип саныйсызмы?

Р. Р. Й. Кечкенә объектларны, әйтик, бер яисә берничә урынлы кибетне аерым кешеләр дә сатып алырга мөмкин.

Эре предприятие белән эш болай тора. Саклык банкында исемле приватизация (хосусыйлаштыру) вкладлары (ИПВ) ачыла. Ул торак сатып алу өчен бирелгәнен дә кушып һәр кешегә 20,5 мең сум күләмендә билгеләнә. Соңгысына беркадәр аңлатма биреп узыйк. Коммуналь һәм дәүләт милке бөтенхалык байлыгы булып санала. Аның бер өлешен дәүләт башлангыч этапта бушлай бирә. ИПВ шуннан гыйбарәт, ягъни акча ролендә йөри. Ул аны һәм тупланган акчасын коллективның һәр члены предприятиене сатканда акцияләр сатып алуга тотарга мөмкин.

Моннан тыш, предприятие табышының бер өлешен шул максатка тотарга, банктан кредит алырга, аммортизация һәм башка чараларга бүленгән средстволарны да әлеге максатка тотарга рөхсәт ителә.

Коллектив предприятиене 20 процентган башлап сатып алырга хокуклы. Калган сумманы түләү өч елга кадәр кичектерелә.

КОРР. ИПВга тулырак аңлатма бирсәгез иде. Аны тагын ничек файдаланырга мөмкин?

Р. Р. Й. Ул инфляциягә бирелми, кыйммәтен югалтмый торган вклад. Аннан файдалану юллары төрле. Предприятие сатканда акция алган булса, ел азагында саклык акчасы кебек дивиденды (табыш) керә. Моннан тыш, киләчәктә инвестицион фондлар булдырыла, шул биржада аны кыйммәтле кәгазьгә алмаштырырга мөмкин. Аукционнарда бүгенге күтәренке бәяләр буенча сатарга да була. Тик аны ике ел эчендә шулай кыйммәтле кәгазьгә алмаштыру шарт.

КОРР. Алмашу мөмкинлеге чикләнмәгәнме? Ул срогы чыкканчы һәркемгә аны шулай алмашу мөмкинлеге булырмы?

Р. Р. Й. Әйткәнемчә, ИПВ милекнең билгеле бер проценты күләмендә генә чыгарыла. Милек аннан күпкә артык, димәк, файдалану, акцияләр сатып алу, алмашу өчен дә әйбер җитәрлек була. Ул яктан куркырга урын юк.

КОРР. Рифкать Рәисович, бүгенге көндә торакны хосусыйлаштыру да, кем әйтмешли, телдә, тештә. Бу хакта ни әйтер идегез?

Р. Р. Й. Әйе, торак та хосусыйлаштырыла. Һәр квадрат метрга 1 мең сум ИПВ түләү алыйк. Торак өч группага бүленә. Казан, Яр Чаллы, мәсәлән, беренче группа санала — анда ул мең сумнан артып китә. Безнең Норлат — икенче группага керә. Бездә ИПВ суммасы 1018 сум булырга тиеш. Ул чагында торак өчен һәр гаилә членына якынча 16,5 мең сумга счет ачыла.

Гаиләдә өч кеше гомуми мәйданы 45 квадрат метрлы ике бүлмәле квартирада яши итеп алыйк. Өч кешегә ИПВ 49,5 мең сум итеп күчерелә. Гаиләнең 4,5 мең сумлык ИПВсы артып кала. Моннан тыш һәр кешегә 4 мең сум (20,5 мең сум шулай җыела) өстәмә ИПВда бирелә бит әле. Гаиләнең аннан да 12 мең ИПВсы арта. Аны да теләгәнчә файдалана.

Шул ук гаилә өч бүлмәле (56 квадрат метрлы) торакта яшәсә 49,5 мең сумнан арткан сумманы үзе түли. Моның өчен алда язылган өстәмә ИПВны (12 мең сумны) файдаланырга мөмкин.

КОРР. Торак иске булса?..

Р. Р. Й. Шуның өчен торак 6 категориягә бүленә. Аның һәр квадрат метрына бәя 1098—534 сум да булуы ихтимал. Кыскасы, фатир бәясе торакның торышына бәйле.

КОРР. Торагы булмаганнар ни эшли?

Р. Р. Й. Аларның торак чираты саклана. Ике ел эчендә фатир алса, ИПВны шуңа тота. Шул вакыт эчендә чираты җитмәсә, ИПВны үзе теләгәнчә, шул исәптән фатир сатып алуга да тотарга хокуклы.

КОРР. Квартирада яшәүче торагын хосусыйлаштырырга теләмәсә?...

Р. Р. Й. Фатирын хосусыйлаштырган кеше күчемсез (недвижимость) милек өчен налог кына түли. Әгәр берәү фатирын сатып алудан баш тартса, аны арендага алып яши. Ләкин шунысы бар, квартира өчен түләүләр 8—10 тапкырга үсәчәк, аңа түләү айлык хезмәт хакының 30—40 проценты кадәргә җитәчәк. Шуңа күрә фатирны арендага гына алу хуҗа өчен файдалы түгел.

КОРР. Шәһәрдә үз йорты белән яшәүчеләр дә күп.

Р. Р. Й. Аларга ИПВ 50 процент күләмендә түләнә.

КОРР. Ә авылда ничек?

Р. Р. Й. Анда хәл башкачарак. Колхозларда, хуҗалыкларда, берләшмәләрдә барлык милекне пайларга бүлү күздә тотыла. Шуңа күрә колхоз члeннарына ИПВ бүленми. Колхоз йортында яшәүче колхозчы торагы мәсьәләсен гомуми җыелыш хәл итә. Әмма авылда мәдәният, мәгариф, сәламәтлек саклау работниклары кеше каршында яисә колхоз йортында яшәсә район үзәгендә яшәүчеләр белән бердәй күләмдә ИПВ ала. Үз йортларында торучы андый работникларга ИПВ 50 процент бирелә.

Совхоз дәүләт предприятиесе, милке дәүләтнеке булып санала. Дәүләт милкен хосусыйлаштыруга кагылышлы барлык законнар да аңа кагыла.

КОРР. Әңгәмәгез өчен рәхмәт, Рифкать Рәисович. Хәзер хосусыйлаштыру мәсьәләсе халыкның гел игътибар үзәгендә. Киләчәктә дә сезнең белән очрашулар булыр дип ышанабыз.

Р. Р. Й. Без андый әңгәмәләргә һәрчак әзер торачакбыз. Ләкин бүген, сүзне йомгаклап, шуны әйтәсе килә. Хосусыйлаштыру башланганчы һәр фатир хуҗасы барлык төр коммуналь түләүләр (фатир, газ, электрдан файдалану өчен) буенча бурычларны якын көннәрдә түләсәләр, икенче төрле әйткәндә, исәп-хисапны өзеп куйсалар иде. Хосусыйлаштыру торак урынына теркәү буенча үткәрелә. Шуңа паспортларны һәм башка төр документларны да һәркемнең тиешле тәртипкә китереп куюы зарури.

Әңгәмәне газета өчен Р. АЙЗАТУЛЛИН әзерләде.

✦

Илсур Илдус улы Сафин (рәсемдә) авылда туып-үскән. Авыл кешесе яшьтән үк хезмәттә чыныга, эшкә кулы тартым була. Җитмәсә, хәрби хезмәтнең дә кайнар «ноктасына» — Әфганстанга эләгә, тау-таш арасында үлем белән күзгә-күз очраша.

Армиядән кайткач «Норлатнефть» нефть һәм газ чыгару идарәсенә эшкә килә. Тырыш, алдынгы бригадага эләгә ул. Коллектив идарәнең скважиналарга капиталь һәм җир асты ремонты үткәрү белән шөгыльләнә. Элекке чыныгулары бригада членнары арасында тиз ышаныч казанырга мөмкинлек бирә.

Н. Квашнина фотосы.

Эшләр әйбәт бара

«Заря» колхозында татлы тамыр плантацияләре 215 гектар мәйдан били. Көннәр аяз торганда авыл хезмәтчәннәре шикәр чөгендерен югалтуларсыз җыеп алу өчен вакыт белән исәпләшмичә эшлиләр. Монда, әлбәттә, техниканың көйле эшләве зур роль уйный. Тракторчылар Юрий Алексеевич Романов, Валерий Аркадьевич Казаков БМ-6 яфрак урдыру агрегатында эшлиләр, ә РКС-6 комбайнында Вениамин Ермошкин, КС-6 комбайнарында Юрий Казаков, Владимир Казаков, Константин Романов чөгендер казыйлар. Хуҗалык механизаторлары, шефлар һәм хатын-кызлар — чөгендерне чистарту эшләрен башкаручыларда бер максат: үстерелгән уңышны тиз арада җыеп алып, дәүләткә тапшыру максаты белән эшлиләр. Мондый темпта эшләгәндә, икенче уракның кыска вакытларда тәгәлләнәчәгенә шик юк.

Ф. ХӨСӘЕНОВ.

Безгә язалар

Терлекче гаиләсендә

Җиргә яктылык иңәр
иртә әле, авылда бер-б
артлы тәрәзәләрдә утл
кабына. Әнә Җәлаловл
өендә дә ут балкыды. С
лимә апа шулай иртә т
рырга күнеккән. Ала
бит тормыш иптәше С
мигулла белән икесе
терлекчелектә эшлиләр
Сәмигулла абый ясалы
орлыкландыручы, Сәли
апа яшь бозаулар карь
Әнә шулай Җәлаловла
25 елдан артык инде т
ныш сукмак буйлап ик
фермага ашыгалар. Ала
ны анда маллары көт
Сәлимә апа элек еллар
сыер савучы булып э
ләдә. Ә хәзер яшь боза
лар карый. Әлбәттә, яш
бозаулар карауны нигез
дә уңган терлекчеләр
тапшыралар. Бу юлы
шулай булды. Сәлимә а
иптәшләренең ышанычы
аклый. Ул карый торг
бозаулар көр булып ү
ләр, үлем-китемгә юл к
елмый. Агымдагы елны
8 аенда ул карап үсте
гән һәр бозауның тәүле
лек артымы 700 грам
нан артык булды. Ул б
зауларны туган көненн
алып 20 көнгәчә кар
үстерә һәм икенче гру
пага тапшыра. Ферман
яшь бозаулар бүлеген
тулы тәртип, чисталы
бозаулары көр. Алар С
лимә апаны йөрүенн
тавышыннан таныйлар
ул һәрберсенең яны
килеп муеныннан сыйп
Әгәр берәр бозау чирл
китсә, төнгә кадәр ф
мадан китми. Ул алар
төрле үлән төнәтмәлә
кулланып дәвалый. А
хезмәттәшләре тырышл
гы, хезмәт сөючәнле
өчен ихтирам итәләр, г
семе колхозның По
тактасыннан төшми.

Сәлимә апа Җәлало
әнә шулай яшәвенең мә
нәсен хезмәттә тапкан
Озак еллар эшләү дә
рендә бай тәҗрибәле х
мәт остасына әйләнгә
Тормыш иптәше Сәм
гулла малларны ясалы
орлыкландыра. Тырь
хезмәтләре өчен Җәл
ловлар Мактау грамот
лары, кыйммәтле бүлә
ләр белән бүләкләнделә

Терлекченең фидакар
хезмәте эзсез калмы
мул тормышта яшилә
алар, берничә ел әле
кенә әле колхоз ярдәм
белән таштан яңа өй ө
гертеп керделәр. 3 бал
тәрбияләп үстерделәр.

Әнә шулай Җәлалов
ларда хезмәт кәефе би
иртә башлана. Яшәү б
хетен, хезмәттә тапка
гаилә һәр туган көнн
түземсезлек белән көте
ала.

Н. МИНҺАҖЕВА.

УҢЫШ АДРЕСЛАРЫ БУЙЛАП

Мичурин исемендәге колхоз быелгы авыл хуҗалыгы елын әнә шундый күрсәткечләр белән билгели. Әйтергә кирәк, урып-җыюда ул райондагы иң югары нәтиҗәләргә ирешге, әлеге төбәк җирләрендә иң мул уңыш үстерелде. Шул җәһәттән без колхоз идарәсенең, хуҗалык белгечләренең кырчылыкта эшне оештыру тәҗрибәсе белән кызыксындык.

ГАДӘТТӘ андый сөйләшү башында ук журналист халкы яратып бирә торган сорау бер була: уңышларның сере нәрсәдә? Мичуринлылар аңа бер-ике сүз белән генә җавап бирергә ашыкмадылар. Аларны аңлап була, чөнки уңыш ничәмәничә таләпне үтәп, шуңа чын игенче сиземләвен, омтылышын кушып, чын авыл кешесенең җиргә булган ихтирамын өстәп көне-төне хезмәт куйганда гына килә торган гаҗәеп тансык нәрсә. Һәм шунысы мөһим: ул хезмәт бер генә түгел, берничә ел даими куелганда гына нәтиҗә бирә. Биредә бар да мөһим—җир белән, сыйфатлы орлык белән эшләү, җирләрне дөрес һәм кирәкле күләмдә ашлау, кадрлар мәсьәләсе һәм башкалар.

Колхоз рәисе Василий Иванович Гаврилов сүзне нәкъ шуннан башлады да һәм бу тикмәгә түгел: моннан 3 ел элек, ул хуҗалык рәисе итеп сайлангач, инкрустацияләмичә чәчелгән орлыклар белән хәтәр дә «янган»ын бүген дә хәтерли әле ул. Шунда ук үз-үзенә сүз бирде: җирне бары тик югары уңыш бирергә сәләтле, югары репродукцияле перспектив, дефицит сортлы орлыклар белән генә чәчәргә. Шул максатка ирешү өчен колхоз идарәсе, аның агрономик службасы соңгы 3 елда орлыкны тулысынча алыштырып бетерделәр. Узган ел алар әзерләгән орлыкның 100 проценты да чәчү стандартының 1 классы таләпләренә җавап бирә иде. Һәр культура орлыгы—югары уңыш бирүгә сәләтле, сыналган сорт. Әйтик, борчак тулысынча югары репродукцияле «Труженик» орлыгы белән чәчелде, сабан бодае «Симбирка» иде. Быел хуҗалык 100 гектарга исәпләп, «Рассвет» махсус орлык үстерү хуҗалыгыннан 250 центнер «Люба» сортлы орлык алды. «Скакун» сортлы солы да быелдан «ЛОС-3» белән алыштырылачак. Колхоз уҗым арышын «Безенчукская-87» сортлыга алыштырып та отты. Бу сорт гадәти «Чулпан»нан гектарга 10—12 центнерга уңышны артыграк бирә.

90 гектардагы уҗым бодаен да республикада табылган, инде районлаштырылган «Казанский-84» сортлы орлыкка алыштырдылар. Быел «Родина» колхозыннан алынган арпа орлыгы да начар булырга охшамый. Әнә шулай хуҗалык үзенең беренче максаты сыйфатлы, ышанычлы орлык туплауга ирешә һәм аны җир куенына бары тик инкрустацияләп кенә чәчүне гадәткә кертә.

Шуңа да ике ел рәттән орлык инкрустацияләү буенча район семинары нәкъ Мичурин исемендәге колхоз базасында үткәрелә, аларның эш тәҗрибәсе унай яктан гомумиләштерелә. Моның файдасын хуҗалык тиз тойды: инкрустацияләүне аннан-моннан гына башкарып чәчү үткәргән хуҗалыклар һәртөрле үсемлек авырулары, корткычлар һәм орлыкларның тиешле сәләте түбәнәю сәбәпле байтак уңышны югалталар. Ә мичуринлыларның аны агулап, һәртөрле микроэлементларны кушып чәчү үткәргәнлектән, бу яктан һәрчак җаннары тыныч.

Ашламалар белән эшләүнең тәгәл системасын булдырып та күп отралар биредә. Соңгы елларда биредә типовой минераль ашлама склады төзү дә моңа зур мөмкинлек ачты. Хәзер хуҗалыкта алдан ук кирәкле ассортиментта, кирәкле күләмдә ашламаларны туплап куярга шартлар бар. Бу исә хуҗалыкка үсемлекләрнең минераль ашламаларга булган ихтыяҗы исәпләнгән РОДОЗ программасы билгеләгән тәртиптә тиешле периодта кырларны ашлау өчен мөмкинлекләр бирде. Узган ел хуҗалык басуларның һәр гектарына 120 килограмм тәэсир итүчән матдә исәбеннән минераль ашламалар кертте. Аларның төп өлеше—туңга сөрелгән, бигрәк тә шикәр чөгендере чәчеләсе участокка кертелде. Орлыкны чәчкәндә дә ашлама кертелде, уҗым һәм сабан культуралары чәчүлекләренә 100 процент күләмендә туклантыру үткәрелде, уҗымнар исә көз дә, яз да азотлы һәм фосфорлы-калийлы ашлама белән туклантырылды. Кукуруз, азык катнашмалары, чөгендер участокларына сусыз аммиак, азык культуралары чәчеләсе җиргә сыек комплекслы ашлама кертүнең дә файдасы күз алдында.

Соңгы елларда хуҗалык азык культуралары мәйданын киңәйтүгә дә йөз тота. Әмма аны кайберәүләр кебек чиста пар җирләрен кысу бәрабәренә эшләми, башка юлын тапты: кабат чәчүне гамәлгә кертте. 160 гектарлы уҗым культуралары җирен малларны ашаткач, тиз генә эшкәрттеләр дә анда карабодай, кукуруз чәчтеләр. Ә пар җирләренә тимәделәр, пар җирләре биредә күз карасы кебек саклана һәм алар белән дөрес эш итү хуҗалыкка шулай ук байтак нәрсә бирә. Хуҗалык пар җирләренә беркайчан чәчми, аны чиста килеш калдыра. Җәй дәвамында анда берничә тапкыр катлам лы эшкәртү үткәрелә, бу исә җирне чүп үләннәре орлыкларыннан арындырырга булыша. Әлеге участокларда КАХОП, известьлау да сыйфатлы үткәрелә. Мичуринлылар бу җирләргә органик ашлама кертүгә дә бик җаваплы карыйлар. Алар аны кыш көне вак өемнәр рәвешендә кырга чыгармыйлар, кыр читенә зур өемгә туплап, фосфорлы-калийлы ашлама белән катнаштырып компост эшләнә. Җәй көне, чәчү тәгәлләнгәч, әзер черемә җиргә чыгарыла һәм шунда ук сөрелә, шулай итеп, туклану элементлары югалмый. Шуның нәтиҗәсендә чиста пар җирләрендә уҗым культуралары уңышы сизелерлек югары була, аннан соң чәчелә торган культуралар—шикәр чөгендере, сабан бодае да чүп-чардан арындырылган, чагыштырмача уңдырышлы кырга эләгеп, әйбәт кенә уңыш бирәләр. Моннан тыш, чиста пар җирләре белән эшне дөрес оештыру, уҗым культураларының тишелешенә һәм әйбәт сакланышына да уңай йогынты ясый, аларны яңабаштан чәчү мәшәкатеннән коткара.

Чәчүлекләрне карау, бу юнәлештәге барлык чаралар иң яхшы агротехник срокларда сыйфатлы итеп, үткәреләләр. Моңа нәрсә аша ирешелә? Иң элек шул: машина-трактор паркының техник тәэмин ителеше бик көчле булмаса да, биредә техниканың сакланышына, аны карауга игътибар гаять зур. Авыл хуҗалыгы машиналарына үзвакытында техник карау үткәрелә, моның өчен аларда техник хезмәт күрсәтү пункты бар. Икенче яктан, хуҗалык ышанычлы даими кадрлар корпусы белән дә ота. Һәр авыл хуҗалыгы кампаниясе ныклы әзерлек белән үтә бирелә.

Язгы чәчүдә, мәсәлән, төп эшне ике—Владимир Дмитриевич Иванов һәм Николай Васильевич Маськин агрегатлары башкарып чыктылар. Аларның һәр икесе—тәҗрибәле, җиргә, икмәккә бирелгән механизаторлар, тапшырылган эшне зур төгәллек белән башкара торган игенчеләр. Чәчүлекләрне катлаулы ашламалар белән туклантыруны да алар үткәрделәр. Язгы чәчү нәтиҗәләре буенча алар махсус премиягә лаек булдылар.

Урып-җыюга да хуҗалык бик җентекләп әзерләнде. Техниканы үзвакытында һәм сыйфатлы итеп көйләү өчен барлык инженерлык-техник персонал, механизаторлар үзләре зур көч куйдылар. Хуҗалыкта бу җәһәттән Александр Порфирьевич Кириллов исемен хөрмәт белән телгә алалар, токарь Иван Иванович Гавриловның намуслы хезмәте дә техникага «җан иңдерүдә» турыдан-туры булышлык итте. Әмма барыбер иң зур мактауны, хөрмәт сүзләрен комбайнчыларның үзләренә әйтү кирәк. Эш шунда: бу хуҗалыкта нинди генә дәрәҗәле, хөрмәтле механизаторда да техникадан-техникага, яңасыннан-яңасына күчеп йөрү гадәте юк. Гадәттә биредә бер техниканы алалар да гамәлдән чыкканчы шуның белән эшлиләр. Хәзер дә хуҗалыкта комбайннарның күбесе иске, әмма шуңа карамастан, алар басуда берөзлексез эшләделәр. Урак, билгеле, игенчеләрнең үзләре өчен дә зур сынау булды. Мул уңыш олы хезмәт, фидакарьлек таләп итә. Мичуринлылар, бәхеткә, моңа әзер булып чыктылар һәм урып-җыюны сыйфатлы итеп, алдынгылар рәтендә тәмамладылар. Ә иң уңганнарның уңганнары, тырышларның тырышлары турында колхозда бүген дә бик җылы итеп телгә алалар. Игеннәрне теземнәргә салуда эшләүчеләр Константин Аркадьевич Романов, Юрий Николаевич Григорьев, Вячеслав Яргунов—нәкъ шундыйлардан. Колхозда «ДОН»нар юк, барлык эш «НИВА»лар белән башкарылды, әмма аларның эш күләменә кайбер «ДОН»нар да көнләшерлек. Николай Семенович Виноградов, мәсәлән, үз комбайнында 8 мең центнер ашлык суктырды. Кузьма Филиппович Никифоров, Иван Валерьянович Николаев, Аркадий Яковлевич Яргунов, Юрий Никитович Васильев та бункерларыннан 6868—4142 шәр центнер бөртек бушаттылар. Билгеле, аны үзвакытында җыю, урнаштыруга бөтен урып-җыю комплексының көйле, ритмлы эшләве аша ирешелде. Анда транспортчылар да мөһим урын тоталар. Юрий Николаевич Андреев, Василий Иванович Васильев, Геннадий Романов басу белән ындыр табагы, элеватор арасында җилдәй җитез булдылар. Ындыр табагы эчендә орлык урнаштыруда Павел Михайлович Кузьмин бар эшне бер үзе башкарып чыкты.

Инде ындыр табагының көйле эшләвенә килсәк, анысында беренче скрипка Валентин Семенович Ефремовта иде. Ул катлаулы ашлык урнаштыру конвейерының һәр тармакта оешкан төстә эшләвен тәэмин итте. Шул ук ашлык чистарту агрегатларын гына алыйк. Анда эш беренче көннәрдән ук 2 сменада оештырылды: кеше дә табылды, алар таралмадылар да. Аны бик гади көйләделәр: 1 сменада колхозчы апайлар эшләсә, икенчесе тулысынча мәктәп балалары хисабына тупланды. Механикалаштырылган ындыр табагында Илья Герасимов, Колядий Кульметьев, Исай Медягцев, Меркурий Ивановның алтын куллары нәтиҗәсендә агрегатлар бер дә озаклап ватылып тормады.

Әнә шулай быел колхозда рекордлы уңыш алуга ирешелде. Хуҗалык беренчеләр исәбеннән дәүләткә 880 центнер ашлык тапшырып, ил алдындагы изге бурычын үтәде, җитәрлек күләмдә орлык хәзерләде, колхозчыларга икмәк бирде. Әмма эш бетте дип тынычланып калырга иртәрәк әле. Хәзер районның һәр почмагындагы кебек, биредә дә 1993 нче ел уңышына нигез салу бара. Аны хуҗалык ышанычлы, төпле итеп салырга ниятли. Бүгенге көндә биредә 620 гектарда уҗым культуралары чәчелде, аның 200 гектары—уҗым бодае. Чөгендер җиреннән кала барлык мәйданнарда туңга сөрү иң оптималь срок—август аенда башкарылды. Бүген 610 гектарда минераль ашламалар, 120 гектарда сыек комплекслы ашлама кертелде. Бу эш дәвам итә, колхоз идарәсе сөрү җирләренең һәр гектарына 100 килограмм тәэсир итүчән матдә исәбеннән ашламаны көздән кертеп калырга ниятли. Механизаторлар составының сан ягыннан да, сыйфат ягыннан да югары булуы көзге эшләрне ике сменада оештырырга мөмкинлек бирә. Колхоз шулай яши. Биредә һәр яңалыкны зур кызыксыяңалыкны зур кызыксыну белән кабул итә беләләр. Әйтик, аркылыга-буйга чәчү. Колхоз бер мәйданны шул ысул белән чәчеп карады һәм инанды: кадрлар, техника җитәрлек булганда, чәчү сроклары кысмаганда, әлеге ысул—иң отышлы, иң яхшы алым, ул кырларның чисталыгына гаять зур йогынты ясый.

Әмма авыл хуҗалыгы, никадәр генә гуманлы, изге эшне башкаручы өлкә булса да, илдә бүгенгәчә игътибарга тиенгән тармак диеп булмый әле. Василий Иванович игенчеләр фикере белән килешә: шундый бәяләр заманында да запас частьләргә кытлык булыргамы соң инде? Әнә уракта ЖРБларга пычак җитмичә аптырадылар. Бу яктан район ремонт-техник предприятиесенә дә бераз үпкәләре бар игенчеләрнең. Дөрес, биредә авыл хуҗалыгы кампанияләренең көйле барышына ничек дә ярдәм итәргә тырышалар. Әнә, 4 моторны алыштырдылар тиз арада биредән дә. Әмма шунысы да сер түгел: игенчеләр мәнфәгатен тулырак канәгатьләндерү, юклыктан чыгу юнәлешендә күпме өлкәләр, хәтта районнар сельхозтехникалары да байтакка алга атладылар инде. Аксубайда гына да, мәсәлән, карбюраторга хәтле үзләрендә ясыйлар. Безнең район бу җәһәттән һәрчак инициативалы була торган иде.

«Агропромхимия»нең сервис хезмәт күрсәтүе дә кайчак канәгатьсезлек тудыргалый. Еш кына биредә кайткан ашламаны җиргә бушаталар, (әбит ашлама складлары бар), ул исә кулланучыга җиткәнче тузан, балчык белән катыша. Нәтиҗәдә хуҗалыклар аны кулланганчы чистартып, өстәмә чыгымнар тотарга мәҗбүр.

Инде җир белән эшләүгә килгәндә, колхоз идарәсе киләчәктә органик ашлама чыгаруга игътибарны арттыру кирәген дә яшерми. Хуҗалыкта тирес күп түгел. (Сүз уңаеннан, быел биредә черемә саклау урыны да ясаганнар) шуңа кыш көне сопропель ташуга йөз тотасы иде дип торалар. Биредә акрынлап азык культуралары мәйданнарын киңәйтү юнәлешендә дә эш бара. Тагы бер нәрсә. Хуҗалыкның уңышлы алга баруында баш һәм урта буын белгечләренең әзерлекле, инициативалы булуы зур роль уйный. Колхоз шуңа да ВУЗларга, махсус урта уку йортларына үз стипендиатларын җибәрүгә һич каршы төшми, киресенчә, хуплый гына. Чөнки һәр постны әзерлекле, омтылышлы белгеч җитәкләгәндә генә эшне заман таләпләре югарылыгына куярга мөмкинлеген биредә аңлыйлар.

Мичурин исемендәге колхоз игенчеләре шулай эшлиләр. Нәтиҗәсе—күз алдында. Начар түгел, әйе бит!

С. ХӘЙРУЛЛИНА.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
22 СЕНТЯБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

7.00 «Чулпан».
17.10 Балалар өчен фильм. «Әбине кайтарыгыз».
18.35 «Һәвәслек». Альберт Мөхәммәтҗанов җырлый.
19.00 Татарстан.
19.25 «Турыдан-туры элемтә». Өлкән яшьтәгеләр проблемалары.
20.20 Әлли-бәлли-бәү.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.20 «Байлар да елый».
10.05 Футбол күзәтүе.
10.35 «Тырыш яклаучы».
11.30 Мультфильм.
12.20 «Көлке диярлек вакыйга». Нәфис фильм. 1 серия.
13.25 «Төнге күбәләк». Телефильм.
13.55 «Исемсез замок». 5 серия.
15.25 Эшлекле хәбәрләр.
16.05 Блокнот.
15.45 Музыка сөючегә бүләк.
16.20 Уолт Дисней тәкъдим итә.
17.10 Безнең музыка клубы.
18.25 «Останкино» тәкъдим итә.
19.00 «Байлар да елый».
19.45 Миниатюра.
20.00 «Тема».
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.35 III халыкара популяр музыка һәм җыр конкурсы «Азия тавышы».
23.05 «Кремль стенасы артында».
23.30 Париж—Мәскәү—Пекин авторалли.
00.25 «Бер күрүдә вашыйк булу». Беренче көн.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00, 14.00, 20.00, 23.00 Хәбәрләр.
8.30 Эшлекле кешеләр вакыты.
12.15 «Көн хатын-кызы». Нәфис фильм.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.20 Россия Конституция суды залыннан.
16.00 Телебиржа.
21.25 «Ничек исән калып була».
21.55 «Бишенче тәгәрмәч».
23.20 Спорт каруселе.
23.25 Россия Федерациясе Югары Советы сессиясендә.
00.25 «Арт-ату».

ЧӘРШӘМБЕ
23 СЕНТЯБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

7.00 «Чулпан».
17.35 Мультфильм.
17.55 «Ак калфак» хатын-кызлар ассоциациясе.
18.45 Эшлекле яңалыклар.
19.00 «Татарстан».
19.30 «Адымнар». Сарман районы, «Петровская» агрофирмасыннан репортаж.
20.00 Әлли-бәлли-бәү.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.20 «Байлар да елый».
10.45 Безнең музыка клубы.
11.35 Мультфильм.
12.20 «Көлке диярлек вакыйга». 2 серия.
13.30 Мультфильм.
13.40 «Исемсез замок». 6 серия.
15.25 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.15 Уолт Дисней тәкъдим итә.
17.05 Яшүсмерләрнең П. И. Чайковский исемендәге III халыкара конкурсында катнашучылар концерты.
17.25 «Минем исемем—Панама». Телефильм.
18.20 «Останкино» тәкъдим итә.
18.50 «Игорь Ноткин. Фәкыйрьлек фәлсәфәсе».
19.00 «Байлар да елый».
19.40 Кинопанорама.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.40 «Алар башкача яшәргә әзер». «Останкино» студиясендә В. Познерның яшьләр белән очрашуы.
23.00 Ничек яшисең, эстрада?
00.25 «Бер күрүдә гашыйк булу». Икенче көн.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00, 14.00, 20.00, 23.00 Хәбәрләр.
8.30 Эшлекле кешеләр вакыты.
12.50 «Санта-Барбара». 76 серия.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.20 Россия Конституция суды залыннан.
16.30 Оттырышсыз уен.
17.00 Христиан программасы.
21.10 «Юк-бар».
21.40 Телевидение Законда.
22.10 Антракт.
22.25 Россия Федерациясе ЮС сессиясендә.
23.20 Россия Конституцион суды залыннан.
23.50 «Тынлык №9».

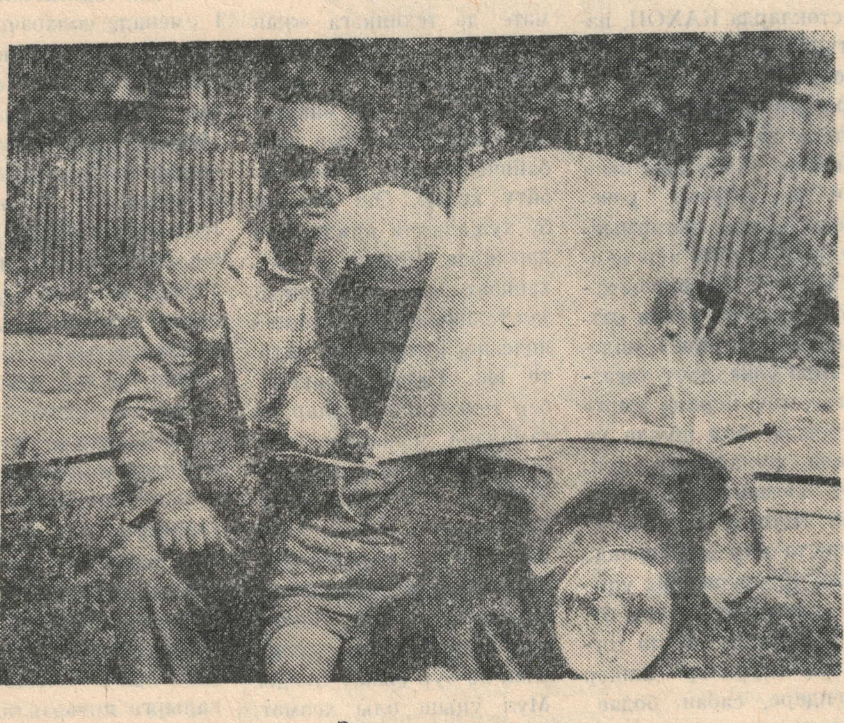

—Әти, ныграк тотын!

ПӘНҖЕШӘМБЕ
24 СЕНТЯБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

7.00 «Чулпан».
18.10 «Нинди матур бу дөнья».
18.45 Хокук каналы.
19.00 Татарстан.
19.30 «Театр сәхифәләре». Ш. Сарымсаков. 4 нче тапшыру.
20.00 Әлли-бәлли-бәү.
20.05 Депутат каналы.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.20 «Байлар да елый».
10.45 Кинопанорама.
11.50 Мультфильм.
12.20 «Мине шулай истә калдырыгыз». Нәфис фильм. 1 серия.
13.25 «Альдебаранга». Нәфис фильм.
13.50 «Гусарның яучылавы». Нәфис фильм.
15.15 Телемикст.
16.10 Блокнот.
16.15 Уолт Дисней тәкъдим итә.
17.05 Яшүсмерләр арасында бал биюләре буенча ачык чемпионат.
17.50 «Хива». Документаль фильм.
18.20 «16 га кадәр һәм өлкәнрәк».
19.00 «Байлар да елый».
19.45 «Эфирда—музыка». 1 кисәк.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.35 «Миллион».
21.50 А. Вайда фильмнары. «Пепел һәм Алмаз».
23.30 Париж—Мәскәү—Пекин авторалли.
00.25 «Эфирда—музыка». 2 кисәк.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

20.00, 23.00 Хәбәрләр.
8.30 Эшлекле кешеләр вакыты.
12.50 «Санта-Барбара». 77 серия.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.20 Россия Конституция суды залыннан.
16.00 Терминал.
16.30 Ял вакыты.
16.45 «Раджа-йога—һәркемгә». 2 тапшыру.
17.30 Мульти-пульти.
17.45 Шау-шулы яңалыклар.
18.00 Иптәшләр-әфәнделәр.
20.45 «Санта-Барбара». 78 серия.
21.35 Зур түгәрәк.
22.00 Бишенче тәгәрмәч.
23.00 Спорт каруселе.
23.25 Россия Федерациясе ЮС сессиясендә.
23.55 Россия Конституция суды залыннан.
00.25 Антреприза.

ҖОМГА
25 СЕНТЯБРЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

7.00 «Чулпан».
17.55 Мультфильм.
18.00 Идрис Газиев җырлый.
19.00 Татарстан.
19.30 «Җомга көн кич белән».
20.30 Әлли-бәлли-бәү.
20.40 Хосусыйлаштыру чеклары һәм хосусыйлаштыру.
20.55 Джаз ритмнарында.

ОСТАНКИНО КАНАЛЫ

6.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Яңалыклар.
6.20 Иртәнге гимнастика.
6.30 Иртә.
8.50 Мультфильм.
9.20 «Байлар да елый».
10.05 Сәяхәтчеләр клубы.
10.55 «16га кадәр һәм өлкәнрәк».
11.35 Мультфильм.
12.20 «Мине шулай истә калдырыгыз». 2 серия.
13.25 «Таныш булмаган җыр». Телефильм.
13.55 «Марица». Нәфис фильм.
15.25 «Бридж».
15.50 Бизнес-класс.
16.05 Блокнот.
16.10 Уолт Дисней тәкъдим итә.
17.00 Л. В. Бетховен «14 нче соната».
17.20 «Үзәк».
18.25 Мультфильм.
18.35 Кеше һәм закон.
19.05 «Кара Чибәр маҗаралары». 11 серия.
19.30 «Максима».
20.00 Могҗизалар кыры.
20.45 Тыныч йокы, нәниләр.
21.40 «Тычкан капкыны». Нәфис фильм.
23.05 «Музобоз».
23.40 «Ял ит».
23.45 «ИКС» программасы.
01.00 Музыка сәгате.
02.00 «Марица». Нәфис фильм.

«РОССИЯ» КАНАЛЫ

8.00, 14.00, 20.00, 23.00 Хәбәрләр.
8.30 Эшлекле кешеләр вакыты.
8.55 ТВ-ателье.
12.50 «Санта-Барбара». 78 серия.
13.40 Крестьян мәсьәләсе.
14.20 Россия Конституция суды залыннан.
16.00 Телебиржа.
16.30 Манара.
16.50 Пилигрим.
21.30 «К-2» тәкъдим итә: «Кинограф». «Безнекеләрне бел».
23.20 «ЭКС» программасы.
23.30 Россия Федерациясе ЮС сессиясендә.
00.00 Россия Конституция суды залыннан.
00.30 «Чикләвекле ипи». Нәфис фильм.

Табынга сый-хөрмәт

СӨТЛЕ-КАЙМАКЛЫ АШ (эстоннар кухнясыннан).

2 л сөт, 0,5 л катык, 0,5 стакан каймак, 5 йомырка, 3 аш кашыгы бал, шикәр, тоз кирәк.

Сөтне кайнатып чыгарыгыз. Йомырканы бал белән бутап аңа катык салыгыз. Болгатып торып шул измәне кайнар сөткә салыгыз. Аннары аз гына тоз, каймак өстәгез. Ашны кайнар килеш ашагыз.

Сез беләсезме?

ТАШБАКАЛАР

Ташбакаларның авырлыгы 480 килограммга, буйлары 2.5 метрга кадәр җитә һәм алар 200 яшькә кадәр яши алалар.

БЕЛДЕРҮ

Коммуналь хезмәт күрсәтү бәяләренең артуына бәйле рәвештә, җирле Советлар йортларында яшәүчеләрнең түбәндәге адрес буенча шәхсән килеп, янәдән исәп-хисап ясауларын сорыйбыз.

Гагарин урамы, 13А йорт. Белешмәләр өчен телефоннар: 2—21—71, 2—14—71.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

«Родина» колхозы идарәсе, профсоюз комитеты, уллары

ХАФИЗ СӘЛИХҖАН улының

фаҗигале төстә үлүе сәбәпле Мөфтихановлар гаиләсенең тирән кайгысын уртаклаша.

МӨХӘРРИР В. В. ИСХАКОВ.

Учредительләр: редакциянең хезмәт коллективы һәм халык депутатларының Октябрь район Советы.

Редакциянең адресы: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19. Телефоннар: мөхәррир 2—12—14, 2—22—81; мөхәррир урынбасары һәм советлар тормышы бүлеге 2—10—44; рус теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—14—16; чуваш теленә тәрҗемә итү буенча мөхәррир урынбасары 2—15—63; авыл хуҗалыгы бүлеге 2—10—44; яңалыклар һәм промышленность бүлеге 2—22—51; җаваплы секретарь, хатлар, массалар белән эшләү, радиотапшырулар бүлеге, бухгалтерия һәм реклама бүлеге 2—18—67; фотокорреспондент 2—15—63.

Газетаның басылу сыйфаты турында типография директорына түбәндәге телефон белән мөрәҗәгать итәргә: 2.10-54.

Газетаны Фидания ХӘЙРЕТДИНОВА җыйды. Нина ТОЛМАЧЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор—Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Күләме—1 басма табак.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә

Татарстан Республикасы информация һәм матбугат Министрлыгының Норлат-Октябрь типографиясе. Тираж 3751. Заказ 113.